

**Reformulation du lexique sur les terminologies liées à la redevabilité et à l'éducation
civique en langues nationales par les journalistes et animateu + rs en langues locales
des radios membres de la FeRCAB**

Lexique des terminologies

N°	Terminologie	Reformulation en	Explication en
1.	Acompte	Ìdógò Ìdákán owó ishé	Owó tí a fún ni léhìn tí a bèrè ishé
2.	Action	Ìgbesè	Ètò ìgbésè à che yorí góńgó ilékpa
3.	Action en recouvrement	Gbí gba owó òde	Ètò ìgbésè gbí gba owó òde
4.	Affermage	Ìyálò	Yí yá lò nnkan ìjòba
5.	Agent public	Òshìshé ìjòba	Àwɔn òshìshé ìjòba
6.	Amende	Ìtánràn	Owó itánràn
7.	Annualité budgétaire (principe d') :	Ìshúná lódòdún	Ìbúná owó lódòdún
8.	Annulation de crédits	Ìfagilé	Ìfagilé akpákan ìbúná owó
9.	Appel d'offres	Ìkpè fún ìgbashé	Ìkpè fún ìgbashé
10.	Appel d'offres ouvert	Ìkpè fún ìgbashé gbogbo gbòò	Ìkpè fún ìgbashé gbogbo èyàn
11.	Appel d'offres	Ìkpè fun ìgbashé	Ìkpè fún ìgbashé fún iwònbà eni

	restreint	kéréje	
12.	Arriéré	À san kpa dà owó	À san kpa dà owó tí wón je
13.	Atteinte à l'honneur et à la probité	Ìbani lórúkò jé	Híhu ìwà ìbàjé láàrin ibi tí kò ye
14.	Attributaire du marché	Agbashé	Eni tí a gbéshé fún léhìn ìkpè
15.	Audit de performance	Ìshàyèwò ishé	Wí wá ibi ìku díè káátó ishé
16.	Audit interne	Àyèwò abénú	Ìshàyèwò abénú ti ojúlé ishé
17.	Autorité locale	Aláshe àgbègbè	Aláshe àgbègbè
18.	Avance	Àgbàtélè	Owó tí a gbà kí a tó bèrè ishé
19.	Avenant	Àfikún àdéhùn	Àfikún àdéhùn fún ite síwájú ishé
20.	Avis à manifestation d'intérêt :	Ìkpolongo ìkpè fún ìgbashé	Ìkpologo ìkpè fún igbashé she
21.	Avis à tiers détenteur	Ìfikpá gba owó	Ònà à ti fi ikpá gba owó òde lówó eni tí kò je gbèssé shùgbón tó ní owó onígbèsè lówó
22.	Avis d'imposition	Ìwé ojúlówó owó òdé	Ìwé ìkan níkpá ijé èrí sísan owó òde
23.	Blanchiment de capitaux	Owó àimó	Ònà à ti gbé owó àimó gba ònà ètí
24.	Blocage des comptes bancaires	Idènà ìfowó kpmó	Idènà ìfowó kpmó

25.	Bon de Commande	Ìwé ìrajà	Ìwé ojà títa
26.	Bons du Trésor	Ìyáwó ni òdò òmò ilú	Ònà tí ìjoba ní ló láti fi yá owó lòdò òmò ilú
27.	Bordereau	Ìwé ìdíyelé ojà	Ìwé ìdíyelé ojà tí àgbègbè fún
28.	Budget annexe	Ìbùná àfikún	Àfikún ètò ìbùná owó
29.	Budget autonome	Ìbùná àdáshe	Ìdèná tí ilé ishé she fún ara wòn
30.	Budget citoyen	Ibunan ilu	Ìwé ìkójò kpò àlàyé ìbùná fún òmò ilú
31.	Budget de l'Etat	Ìbùná ìjoba	Ìbùná ìjoba
32.	Budget de la commune	Ìbùná ìjoba àgbègbè	Ìbùná ìjoba àgbègbè
33.	Budget général	Ìbùná àkpakpò	Ìbùná àkpakpò
34.	Budget programme	Ìbùná ètò	Ìbùná ètò
35.	Cahier des charges	Ishé kpátò	Ìwé àkójò kpò àwòn ishé tí a gbòdò she
36.	Certification des comptes	Ìjẹ́rísí àkòsílè owó	Ìjẹ́rísí àkòsílè owó
37.	Charge de la dette	Èlé orí gbèsè	Owó tó lé l'órí gbèsè
38.	Chiffre d'affaires	Ìyá owó kpèlú èrè	Ìyá owó kpèlú èrè
39.	Citoyen	Òmò ilú	Òmò ilú
40.	Code pénal	Ìwé òfin ìbáwí	Ìwé òfin ìbáwí
41.	Collectif budgétaire	Ìgbéyèwò ìbùná	Shishe àyèwò lóri ìbùná
42.	Collectivités	Àwòn aláshe	Àwòn aláshe àgbègbè

	territoriales	àgbègbè	
43.	Commande publique	Ọjà ìjoba	Ishẹ àti ọjà tí ìjoba gbé fún ni she
44.	Commission de passation des marchés	Ìgbimò agbéshé jó	Ìgbimò agbéshé jó
45.	Communauté à la base	Àwọn ará ilú	Àwọn ará ilú tí wọn ní ibáshekpò
46.	Commune	Ìjoba ibílè	
47.	Compte administratif	Ìwé àkọsilè ètò ibùná	Ìwé àkọsilè ìwólé àti ìjádé owó ní ilé ishé ajélè
48.	Compte de gestion	Ìwé àkójòkpò àgbéyèwò ibùná	Ìwé àkójòkpò àgbéyèwò ibùná
49.	Compte général de l'État (CGE)	Àkọsilè owó ìjoba lákpàkpò	Àkọsilè owó ìjoba lákpàkpò
50.	Comptes de l'Etat	Àkọsilè owó ìjoba	Àkọsilè owó ìjoba tí ìjoba fi kpamó
51.	Concession	Àdéhùn iyálè ìjoba	Ìwé àdéhùn ishishé lórí ile ìjoba
52.	Concession	Àdéhùn iyálè ìjoba lò	Ìwé àdéhùn ishishé lórí ile ìjoba
53.	Concussion	Owó orí lónà àitò	Owó orí gbigbà lónà àitò
54.	Conflit d'intérêts	Ìmò tara eni nìkan	Àjòshekpò láàrin aládáni àti ìjoba
55.	Contentieux fiscal	ejó owó orí	Èdè àyede níkpà owó orí láàrin aládáni
56.	Contrat de gestion	Àdéhùn ishàkóso	Àdéhùn ishàkóso láàrin aládáni àti ìjoba

57.	Contrat de partenariat public-privé	Àjṣshekpṑ láàrin aládáni àti ijṑba	Àjṣshekpṑ láàrin aládáni àti ijṑba
58.	Contrat de partenariat public-privé à paiement public	Ìwe àjṣshekpṑ láàrin aládáni àti ijṑba	Ìwe àjṣshekpṑ láàrin aládáni àti ijṑba tí ijṑba san owó rè
59.	Contribuable	Asan owó orí	Àwṓn tó ní san owó orí
60.	Corruption	Owó èyin	Gbígba owó lónà àitṑ Owó (èyin)
61.	Cour des comptes	Ilé ejṑ àyèwò ìbùná	Ilé ejṑ àyèwò ìbùná
62.	Crédit budgétaire	Ìwé ijánu ìnáwó lórí nnkan kpàtó	Ìwé ijánu ìnáwó lórí nnkan kpàtó
63.	Crédit d'impôt	Gbèsè ijṑba fún aládáni Èlé owó orí tí ijṑba je aládáni	Gbèsè tí ijṑba je aládáni níkpá owó orí
64.	Crédit de paiement	Ìjánu à ti san gbèsè	Ìjánu à ti san akpá kan gbèsè ní ṑdún kan
65.	Crédits globaux	Àkpakpṑ owó àirò tḗlè	Àkpakpṑ owó àirò tḗlè
66.	Débat d'orientation budgétaire	Ìfṑrṑ jomitoro ṑrṑ lórí ìbùná	Ìfṑrṑ jomitoro ṑrṑ lórí ìbùná
67.	Décharge	Ìwe èrí sí alábojútó owó	Ìwe èrí adájó sí alábojútó owó
68.	Décideur	Aláshe	Olùshè ìkpinnu

69.	Déclaration fiscale	Ìgbèsè à ti san owó orí	Ìgbèsè à ti san owó orí
70.	Découvert	Ìyáwó fún ìgbà díè	Ìyáwó fún ìgbà díè ní ilé owó
71.	Déficit	Àìtó owó	Owo táa ní kò tó ohun a fé she
72.	Déficit budgétaire	Àìtó owó ìbùná	Àìtó owó ìbùná tí a kpinnu
73.	Dégrèvement	Ìdíkùn owó òde	Ìrèsílè owó òde
74.	Délégation de service public	Ìwé àdéhùn ìgbéshé fún ìjọba	Ìwé àdéhùn ìgbéshé fún aládáni láti ọwò ìjọba
75.	Demande de cotation	Ìpè òshìshẹ oníbàrà kéréje	Àwọn òshìshé àbí oníbàrà kéréje tí wọn n bá ìjọba dọwòkpò
76.	Deniers publics	Owó ilú	Owó ilú
77.	Dépense	Ìnáwó	Ìnáwó
78.	Dette	Gbèsè	Gbèsè tí ìjọba je
79.	Dette publique	Gbèsè ìjọba	Gbèsè tí ìjọba je
80.	Dévaluation	Fífó owó	Idíkùn agbára owo
81.	Développement durable	Ìdàgbà sókè tó kpéye	Ìdàgbà sókè tó kpéye
82.	Document administratif	Ìwe Ìshàkóso ishé	Ìwe Ìshàkóso ishé
83.	Document de Programmation Pluriannuelle des	Ìwé ìshètò ọdún	Ìwé ìshètò ìnáwo ọdún kpúkpò

	Dépenses (DPPD)		
84.	Domaine public	Ilè ìjɔba	
85.	Domicile fiscal	Nnkan tí a ní san owó lé lórí	Nnkan tí à ní san owó lé lórí
86.	Dossier d'appel d'offres (DAO)	Àkójɔkpò iwé ìkpè	Àkójɔkpò iwé ìkpè ní síshé
87.	Douzièmes provisoires	Ètò ìbùná kéréke fún itè siwajú	Ètò ìbùná kéréke fún itè siwajú idìbò ìbùná
88.	Droit de communication	ètó ìbára eni sòrò	ètó iwádìí àwɔn agbowó òde lórí ilé ishé
89.	Droit de préemption	ètó táa ní láti rajà láàyè eni kan	ètó táa ní láti rajà láàyè eni kan
90.	Droits constatés	Àwɔn ètó tí a gbà wólé	Gbogbo ilànà tí a fi n gba ètó wólé
91.	Emprunt obligataire	Ìtɔrɔ owó yá ìjɔba	Tí tá owó èlé fún ìjɔba
92.	Emprunts	Ìjɔba ra owó	Owó tí ìjɔba yá shishé
93.	Engagement	Ìmúshe ìbùná	Ìmúshe ìbùná
94.	Engagement comptable	Ìdógba owó níná	Alábojú tó owó gbé ìgbésè láti yɔ owo jáde
95.	Engagement juridique	Ìwe àshe ináwó àìrò tɛlè	Ìwe àshe ináwó àìrò tɛlè
96.	Enregistrement	ìforúkɔsílè	Ìwe iforúkɔ sílè láti san owó orí

97.	Enrichissement illicite	Ohun ɔ̀rò elégbin	Gb́ gba ònà ìbùrú di ɔ̀lórò
98.	Entreprises publiques	Àwɔn ilé ishé ijɔba	Àwɔn ilé ishé ijɔba
99.	Epargne	Àjeshéku	Owo tí a yàn láti fi kpamɔ
100	Escroquerie	Jìbìtì	
101	Etablissements publics	Ilé ishé ijɔba	Ilé ishé ijɔba
102	Evasion fiscale	Àisan owó orí ní kpíkpe	Ɖgbón àlùmòkóró yí láti yan ijɔba je níkpa sísan owó orí
103	Exercice budgétaire	Ètò ìbùná ɔ̀dɔ̀dún	Ètò ìbùná láti ìbèrè oshu kí ní fi dé ìkparí oshù kéjilá ɔ̀dún
104	Exigibilité	Ashe à ti gba owó orí	Àsha tí ijɔba ní láti gba owó orí
105	Faute de gestion	Àshishe ìshírò	Ìshíro tí kò je mó ìlà̀nà òfin
106	Finances locales	Ìwé ìjinlè ìbùná ijɔba abélé	Àkpakpò ìwé tí n shàlàyé lóri ètò ìbùná ìshírò àti owó ní ijɔba ìkpínlè
107	Fiscalité	Òfin sí san owó òde	Òfin tó rò mó gbogbo ìlà̀nà gb́ gbà owó òde
108	Fonds spéciaux	Owó abélé	Owó abélé à̀are orílè àti alága ashòfin tí níná rè kò ní ìwádíí

109	Gouvernance	Ìshèjɔba	Ɖnà tị wɔn gbà she ìjɔba
110	Gouvernance locale	Ìshèjɔba abélé	ìjɔba abélé
111	Gré à gré (Marché de gré à gré ou marché par entente directe)	Ìgbéshé fún ojúlùmò	Ìgbeshé fún ni laisi ìkpolongo
112	Haute Cour de Justice	Ilé ejó gíga	Ilé ejó gíga tị n she idájó àwɔn ààrè àti àwɔn minisi
113	Haute trahison	Ìwà òdàlè	Ìwà òdàlè ààrè orílè èdè
114	Hypothèque légale	Ìgbésèlè ohun ìní	Ìgbésèlè ohun ìní eni tí kò fé san owó orí
115	Impôt	Owó òde	Owó òde
116	Impôt direct	Owó òde ohun ìní	
117	Impôt indirect	Owó òde gbogbo gbò	Owó òde gbogbo gbò
118	Impôt personnel	Owó òde ara eni	Owó òde ara eni
119	Impôts d'État	Owó òde ìbùná ìjɔba	Owó òde ìbùná ìjɔba
120	Impôts locaux	Owó òde ìbùná ìjɔba abélé	Owó òde ìbùná ìjɔba abélé
121	Indicateur de performance	Ìfihàn ibi abáshédé	Ìfihàn ibi abáshédé
122	Inspection Générale	Ikò àbèwò ojúlé	Ikò àbèwò ojúlé

	de Ministère (IGM)	ishé owó	
123	Inspection Générale des Finances (IGF)	Ikò àbèwò ojúlé ishé ishàkọso (minisi)	Ikò àbèwò ojúlé ishé ishàkọso (minisi)
124	Interpellation	Ìkpè fún iwádíí	Ìkpè fún iwádíí
125	Lettre de cadrage	Ìwe ilànà fún ètò ibùná	Ìwe ilànà fún ètò ibùná
126	Liquidation	Ìgbésè ijánu owó sí san	Àkpakpò igbésè ti alábojútó owó rí láti fi san owó
127	Loi de finances	Òfin ibùná	Òfin ibùná
128	Loi de finances de l'année	Òfin ibùná ọdún	Òfin ibùná ọdún kan
129	Loi de finances rectificative	Òfin àtúnshẹ ibùná	Òfin àtúnshẹ ibùná
130	Loi de règlement	Òfin àgbéyẹwo ibùná	Òfin àgbéyẹwo ibùná
131	Maître d'œuvre	Ashojú a gbé ishé fún ni	Ashojú a gbé ishé fún ni
132	Maitre d'ouvrage	Agbéshe fún ni	Agbéshe fún ni she
133	Malversation	Ìnákùná	Ní ná owó ijọba lónà àìtọ
134	Mandat de paiement	Ìfún àshe à ti san owó	Ìfún àshe à ti san owó ashojú aláshe
135	Marché public	Ìwé àdéhùn	Ìwé àdéhùn ishé ta gbé fúnni

		ìgbashé	
136	Mise en recouvrement	Ìlànà ìgba gbèsè wólé	Ònà ti a fi ñgba gbèsè wólé
137	Montant du marché	Àkpakpò owó ishé	Àkpakpò owó ishé tí a gbe fúnni
138	Obligation fiscale	Àkpakpò owó òde	Àkpakpò owó òde tó kpòn dandan láti san
139	Office	Ibùjòòko ilé ishé ìjòba	Ibùjòòko ilé ishé ààyè ìjòba
140	Offre	Ìfìmò hàn	Ìfìmò hàn láti gbashé
141	Ordonnance de paiement	Ìfún àshe à ti san owó	Ìfún àshe à ti san owó láti aláshe òdò aláshe
142	Ordonnancement	Ìwé àshe owó sísan	Ìwé àshe owó sísan fún eni tó tọ sí
143	Ordonnateur	Aláshe	Aláshe
144	Personne responsable du marché	Olùshètò ìgbéshé fún ni	Olùgbéshé fún ni she
145	Plafond d'endettement	Ìyáwó dé	Ibi tí a lè yáwó dé
146	Plan Comptable de l'Etat	Ètò ìshírò ìjòba	Ètò ìshírò owó ìjòba
147	Poursuite	Ìlékpa à ti san owó òde	Ìlànà tí alábojútó fi ñ gba owó òde
148	Préqualification	Ìmújáde èsì àkókó	Àwòn agbashé she tí ìwé wòn kpé ná

149	Prescription	Ìrèkọjá sísan owó orí	Ìrèkọjá sísan owó orí
150	Prescription extinctive (ou libératoire)	Ìrèkọjá àkókò gbí gba owó orí	Ìrèkọjá àkókò gbí gba owó orí
151	Prescription fiscale	Ìrèkọjá àkókò gbí gba owó orí	Kíkọjá àkókò tí a yàn fún gbí gba owó orí
152	Pression fiscale	Ìnini lára owó òde	Sísan owó òde tó mú ìnira dá ní, torí kpé ó kpùjù
153	Prestation	Gbogbo ishé	Gbogbo ishé tí agbashé she lè she kpèlu ijoba
154	Principe de l'unité de trésorerie	Ìlànà àkọjọ kpọ owó	Ìlànà àkọjọ kpọ owó ijoba sójú kan
155	Principe de l'unité de caisse	Ìlànà à ti ní àkpótí owó kan	Ìlànà à ti ní àkpótí owó kan fún alábojútó owó
156	Principe de la constatation des droits et obligations	Ìlànà idánimò ti àwọn ètọ àti àdéhùn	Ìlànà idánimò ti àwọn ètọ àti àdéhùn
157	Programme	Ètò	Ètò àkpakpọ owó taa fé lò fún ishé kan
158	Projet annuel de performance	Ìwe ishé taa fe she lódún	Ìwe ishé taa fe she lódún
159	Rapport annuel de performance	Ìwé ijábò ishé taa she lódún	Ìwé ijábò ishé taa she lódún kan
160	Rapport sur l'exécution de la loi	Ìwé ijábò ibùná	Ìwé ijábò ibùná owó tó wọlé àti èyí tó jáde

	de finances (RELF)		
161	Recettes de l'Etat	Àkpakpò owó tó wà àkpò ijoba	Àkpakpò owó tó wà àkpò ijoba
162	Recettes fiscales	Àkpakpò owó òde àkpò ijoba	Àkpakpò owó òde tó wà àkpò ijoba
163	Recouvrement	Ìlànà kprí kpa owó sákpò ijoba	Ìlànà kprí kpa owó sákpò ijoba
164	Reddition de comptes	Ìjábò	Ìjábò ishé fún omò ilú
165	Redevabilité	Ètò ibéèrè àbò	Ojúshe àwón òshèlú láti jábò, ètò àwón omò ilú láti jábò
166	Redevabilité financière	Ètò ibéèrè Ìjábò ìbùná	Ojúshe àwón òshèlú láti jábò ìbùná
167	Redevance	Owó dí dá fún ishé ilú	Owó dí dá fún ishé ilú
168	Redressement fiscal	Àtúnshí gbogbo owó òde tí a gbódò san	Àtúnshí gbogbo owó òde tí a gbódò san
169	Responsabilité	Oshúshe	Èni tí a gbẹ erù ishé lé lówó
170	Ressources de l'Etat	Owó ijoba	Owo to wà ikátó owó ijoba
171	Retenue à la source	Ìbá ijoba gba owó òde	Owó orí tí aládárni gbà fún ijoba
172	Rôle	Ìwé àkójò olùsan	Ìwé àkójò olùsan owó òde àti ohun tí wón

		owó òde	gbòdò san lódún
173	Service fait (règle du)	Àrídájú àsheyọrí ishé	Ìlànà Àrídájú ìkparí ishé kí a tó sanwó
174	Sincérité (principe de)	Ìshòtító lóri àgbékalè ìbùná	Jí jé kí ìgbékalè ìbùná wà ní mímó
175	Sociétés d'Etat	Àwọn ilé ishé oko òwò ìjọba	Àwọn ilé ishé oko òwò ìjọba
176	Soumission	Ìdáhùn sí ìkpè ishé	Ìdáhùn sí ìkpè ishé à ti ìlẹ́rí láti tẹ̀le ìlànà ofin
177	Sous-traitance	Alábákpín ishé	eni tí agbashé she gbé akpákan ishé fún lóri àdéhùn
178	Spécialité (principe de)	Ìlànà itósí níná owó	Ònà owó níná lónà tó tó
179	Système déclaratif	Ìjéwó owó òde fúnra eni	Ìjéwó owó òde tí a ló ní san fúnra eni
180	Taxe	Owó òde àitélè	Owó òdetí a kíí sáà san
181	Taxes fiscales	Owó lóri ohun ìní	Owó lóri ohun ìní wa leni kòòkan
182	Taxes parafiscales	Owó òde fún nnkan kpàtó	Owó òde fún shíshe nnkan kpàtó
183	Termes de référence	Ìwe itókasí	Ìwe itókasí isofúnni
184	Transfert de crédits	Kpí kpààrò alábojútó ìnawó	Ìgbe ìnawó tí ìjọba àkpákpò gbòdò she fún ìjọba ìbìlè
185	Transparence	Ìshíkpayá lóri	Ìshíkpayá lóri ìbùná owó

	budgetaire	ìbùná	
186	Trésor	Àkpótí owó ìjɔba	Ibi ishe ti ní bojútó ìwólé àti ìjádé àkpò ìjɔba
187	Unité budgetaire (principe de l')	Àkojɔkpò ìbùná ìjɔba	Ilànà à ti ko ìbùná ìjɔba sojúkan
188	Unité de trésorerie	Ìlànà kí kó owó sójú kan	Ìlànà kí kó owó ìjɔba sójú kan
189	Universalité budgetaire (principe d')	Ìwe ìshàkóso ìwólé à ti ìjádé owó	Ìwe ìshàkóso ìwólé à ti ìjádé owó ti ìbùná
190	Usagers	Àwɔn olùshàmúlò ilé ishé ìjɔba	Àwɔn olùshàmúlò ilé ishé ìjɔba